

2015 می 23

داکتر سید عبدالله کاظم

متن مکمل بیانیه "خطاب به مردم افغانستان"

اخیراً بحث های زیاد پیرامون بیانیه تاریخی شهید محمد داود خان (رئیس دولت و صدراعظم آنوقت) مسمی به "خطاب به مردم افغانستان" که شام اول سنبله 1352 یعنی 35 روز بعد از کودتای 26 سرطان همان سال ایراد گردید، در پورتال وزین افغان جرمن آنلاين و نیز بعضی سایت های دیگر از جمله "تول افغانستان" مطرح شده و اینکه در نوشتن این بیانیه "کی و یا کی ها" نقش داشته اند، نظریات مختلف ابراز گردیده است. همچنان ادعا میشود که در ارائه و نشر آن بعضی دستکاریها، تزئید و تنقیص ها از طرف بعضی و بخصوص در متنی که بوسیله محترم داکتر محمد حسن شرق طی یک مقاله شان تحت عنوان "خطاب به مردم" به نشر رسیده، صورت گرفته است.

از آنجائیکه این بیانیه یک سند بسیار مهم تاریخی میباشد، باید به این ادعا ها رسیدگی شود تا از یکطرف بیانیه از قالب اصلی خود بیرون نگردد و اصالت لفظی و متنی آن به اعتبار اسناد معتبر حفظ شود و از طرف دیگر با تحلیل شیوه تحریر و محتوای مطالب آن بتوان به جواب این سؤال پرداخت که آیا این بیانیه محصول فکری شهید داود خان بوده و یا اینکه به ادعای بعضی ها توسط حلقات "پرچمی و یا به هدایت و مشوره مقامات شوروی" نگاشته شده و بطور غیرمستقیم به داود خان ارائه گردیده است؟

برای تحلیل و بررسی این موضوع لازم است تا نخست متن مکمل بیانیه را دقیقاً از نظر گذشتانند و به دستکاریها، تزئید و تنقیص های متنی و لفظی آن عطف توجه کرد.

متن حاضر که اینک تقدیم میگردد، از روی متن منتشره روزنامه جمهوریت گرفته شده که فردای آن بتاریخ دوم سنبله 1352 بطور مکمل به نشر رسیده است. مقطوعه یا "کنتگ" اصلی آن روزنامه نزد اینجانب موجود میباشد که در قسمت دوم این نوشته همه آنرا کاپی الکترونیکی (سکن) کرده به حیث سند تقدیم میدارم. همچنان متن مکمل این بیانیه در کتاب "افغانستان در قرن بیستم"، تألیف محترم امین الله دریخ (نشرات کتابخانه دانش در پشاور در 2001 از صفحه 550 تا 560) به نشر رسیده که با متن اصلی کاملاً یکسان است.

قبل از آنکه متن مکمل بیانیه را اقتباس کنم، لازم به تذکر میدانم که در متن اصلی چند اشتباه چاپی دیده شده که نویسنده آنرا بین [...] گنجانیده و نیز تغییر عمده در نقطه گذاری و کامه گذاری است که برای سهولت خوانندگان در متن اضافه شده، درحالیکه در اصل متن اینکار بشکل بسیار ناقص صورت گرفته است. درباره دستکاریها، تزئید و یا تنقیص عبارات و پراگرافها باید گفت: متونی که توسط هریک محترمان داکتر حسن شرق (در مقاله "خطاب به مردم") و انجنیر محمد کریم عطائی (در رساله 26 سرطان 1352 - منتشره مارچ 2013 در پورتال افغان جرمن آنلاين) به نشر رسیده اند، بطور کل از یک قسمت زیاد شروع بیانیه صرف نظر گردیده، خاصناً در مقاله داکتر شرق با دستکاری های وافر و حذف بسا مطالب به اصالت این سند تاریخی که باید به دقت و کمال امانتداری و مطابق به اصول علمی و تحقیقی ارائه میگردد، صدمه رسیده و بناء نویسندگان و محققان در استفاده از آن کمال احتیاط را به خرج دهند. در رساله 26 سرطان نوشته انجنیر عطائی مطالب منتشره بیانیه که محترمه خانم نصیبه اکرم حیدری نیز آنرا در نوشته خود منتشره پورتال افغان جرمن آنلاين نقلاً اقتباس کرده اند، با ذکر این عبارت که: «بعد ازیک تحلیل همه جانبه از اوضاع جاری کشور [در آنوقت] در ساحات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی افغانستان، مؤسس جمهوریت بیانیه خویش را چنین ادامه دادند» میرساند که ایشان متن مکمل را نشر نکرده و تنها به یک قسمت متن که حاوی پلانهای آینده بوده، اکتفا نموده و در آن قسمت به استثنای چند جای معدود همه مطالب را مطابق به اصل ارائه داشته اند. در پاروقی منظمه

د پانو شمیره: له 1 تر 10

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پادونه: دلېکنې دلېکنيزې بڼې پاروالي دلېکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولۍ

این نوشته میخوام به جاهای عمده که از متون فوق الذکر به مقایسه متن اصلی تغییر آمده است، با علامه ستاره(*) که آغاز حذف و شماره (مدرجه) ختم حذف را نشان میدهد، اشاره کنم و البته از دستکاری کلمات، جملات و شکل دهی پراگرافها که در متن داکتر صاحب شرف به وفرت دیده میشود و لذا به اصالت این سند تاریخی صدمه رسانیده است، در اینجا صرف نظر گردیده و این وظیفه را به خوانندگان کنجکاو و دقیق واگذار کرده و اینک توجه را به متن اصلی جلب میدارم:

«متن دری بیانیة رادیونی شاغلی محمد داؤد رئیس دولت و صدراعظم» (منتشره روزنامه جمهوریت، مورخ دوم سنبله 1352)

بسم الله الرحمن الرحيم

هموطنان عزیز، نجیب و قدرشناس افغانستان

بمناسبت این رستاخیز ملی و تحول شگفت انگیز سیاسی که در وطن عزیز ما افغانستان رخ داده است، باز هم مراتب تبریکات بی نهایت صمیمانه خود و رفقای قهرمان خویش را که به تاسی از اراده بالقوه ملت افغانستان جانبازانه بامر عظیم تاریخی ملی اقدام نمودند و سنگ تهادب اولین جمهوریت افغانستان را گذاشتند، به همه مردم نجیب و زحمت کش کشور و بخصوص اردوی فداکار و جوان افغانستان تقدیم میدارم.

همچنان از پشتیبانی پرشور و شوق مردم افغانستان که از روز اول تأسیس رژیم جمهوری در وطن ابراز داشته اند، اظهار سپاسگذاری و تشکر می نمایم.

هموطنان گرامی میدانند که تاریخ استرداد استقلال افغانستان در حقیقت 6 جوزا است اما از سالیان دراز معمول برین شد که یاد و بود آن روز مقدس ملی در اول سنبله تجلیل گردد. امسال هم به پیروی از تعامل گذشته خود را وجداناً مکلف میدانم تا تبریکات خود و رفقای خود را به مناسبت این روز فرخنده بهمه هموطنان گرامی تقدیم کنم.

(*) سه پیکار بزرگ ملت افغانستان در برابر تجاوز استعمار گواه بزرگ و انکار ناپذیرست از فداکاری، وطن دوستی و عزم شکست ناپذیر مردم ما.

استرداد استقلال کشور که پنجاه و چهار سال قبل بهمت رهبران جلیل القدر افغانستان و به نیروی اردو و لشکرهای ملی و فداکار ملت افغان صورت گرفت، بار دیگر نمونه کاملی از همین مفهوم بود. ما خدمات فراموش ناشدنی اعلیحضرت غازی امان الله خان و اعلیحضرت غازی محمد نادرشاه شهید و آن مردان بزرگ را که در صف اعلی مجادله با بیگانه گان قرار داشتند و قربانیهای فرزندان این سرزمین را که با رشادت فطری و آزادی خواهی در راه آزادی جان سپردند، به نظر تقدیر و احترام نگریسته به ارواح تمام شهدای معرکه استقلال درود فراوان میفرستیم. (1)

هموطنان گرامی، خواهران و برادران عزیز!

ما مطابق به شرایط و قانون تکامل جامعه علماً و عملاً برحسب پلان و به یاری خداوند بزرگ و همکاری مردم خویش قدم بقدم برای اجرای تحولات بنیادی درحیات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه اقدام خواهیم کرد.

این وعده است که در روز اول اعلامیه جمهوریت برای مردم افغانستان داده شد. امیدوارم که بیاری خدای توانا من و رفقایم تا آخرین رمق حیات به ایفای این وعده صادق و وفادار خواهیم بود، (*) ولی حتماً این سؤال مهم در افکار عامه جهان به وجود خواهد آمد که ما چرا منافع خانوادگی و طبقاتی خود را در راه منافع ملی و طبقات محروم کشور قربان کرده ایم.

جواب گویای این سؤال این است که سیاست غیر عادلانه و ضد ملی رژیم سلطنتی طی دهه اخیر و عکس العمل های مشهود تمام طبقات مردم افغانستان خصوصاً نورین وطن علیه آن، و همچنان مشاهده تحولات سریعی که در سیمای منطقه و جهان به منفعت آزادی و ترقی و به زیان استبداد - ارتجاع و استعمار بوجود آمد، به وجدان هیچ فرد وطن پرست افغان اجازه نمیداد که در برابر همه این فجایع خاموش بنشیند. روی این احساس مسئولیت وطن پرستانه بود

د پانو شمیره: له 2 تر 10

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو لمخې په څیر و لولئ

که (2) ما طوریکه در بیانیه اول خود اعلام داشتیم، برای سعادت و آینده وطن، بیرق جمهوریت و دموکراسی واقعی و معقول را که اساس آن بر خدمت به اکثریت مردم افغانستان برقرار باشد، برافراشتیم و در راه تأمین حقوق کامل مردم و اعتراف کامل به اصل حاکمیت ملی گام اول را به لطف خدا برداشتیم.

(*) هموطنان عزیز آگاهند - آن امیدهای دیرینه و آن آرزوهای نیکی که ده سال قبل با حسن نیت ابراز شده بود، نه تنها در نظر گرفته نشد، بلکه رژیم سابق بر علیه مصالح و منافع طبقات محروم و ضد دموکراسی واقعی و ترقی و پیشرفت کشور عملی [عمل] کرد. وطن عزیز ما افغانستان سرزمین دارای منابع طبیعی نسبتاً فراوان، خاک حاصل خیز، نفوس با استعداد و زحمت کش - کلتور و تمدن کهن، ولی وضع کشور ما و روزگار مردمش علی الرغم همه این عوامل مساعد، در اثر سلطه رژیم منسوخ گذشته رقت انگیز است.

هموطنان عزیز!

در طی ده سال گذشته سرپای جامعه ما را در ساحات مختلف اقتصادی - اجتماعی و سیاسی، بحران عمیقی فرا گرفت که اینک به بررسی آن مختصراً پرداخته میشود:

درساحه اقتصادی:

اقتصاد کشور که با تطبیق دو پلان پنجساله اول و دوم رشد نسبی می یافت، با رکود مواجه گردید و بطرف ورشکستگی کامل سوق داده شد. پلان گذاری اقتصادی تابع امیال ذهنی اشخاص گردید، مؤثریت لازم خود را در امر رشد اقتصادی کشور از دست داد، آهنگ رشد اقتصادی کندتر گردید و تجمع سرمایه بوجود نیامد، از حجم سرمایه گذاریهای دولتی برای انکشاف اقتصادی از یکسال تا سال دیگر کاسته شد، پس اندازها و سرمایه گذاریهای خصوصی برای ایجاد صنایع جلب نگردید. بطور مثال مجموع سرمایه گذاریها در پلان پنجسال دوم که 26.60 میلیارد افغانی بود در پلان سوم به 19.35 میلیارد افغانی تقلیل یافت. هرگاه تطبیق چند پروژه محدود پیشبینی شده پلان دوم را که آنهم بکمک کشورهای دوست صورت گرفت، استثنا قرار دهیم، اقتصاد کشور طی دهه اخیر با ملاحظه رشد نفوس سالانه، صعود قیمت و تناسب رشد کشورهای مشابه در حال رشد عوض اینکه گامی به جلو بردارد، به عقب گام گذاشته است. در نتیجه این وضع در عاید ملی کشور افزایش قابل ملاحظه به وجود نیامده و از آن هم قسمت عمده آن همه ساله بعوض اینکه سرمایه گذاری گردد، براه های غلط و بولهوسیاها [بلهوسیاها] حیف و میل گردید. سرمایه گذاری خصوصی در پلان پنجساله اول 9.6 فیصد مجموع سرمایه گذاریها را تشکیل میداد، درحالیکه در پلان نام نهاد پنجساله سوم به 6.7 فیصد تقلیل یافت. باوصف اینکه در اثر تطبیق دو پلان پنجسال اول و دوم اقتصادی زیربنا و تهداب اقتصادی کشور تا اندازه ریخته شده بود، ولی از آن زمینه های مساعد به منفعت تکامل اقتصادی و صنعتی کردن کشور بهره برداری لازم صورت نگرفت. در تولیدات صنعتی طی یک دهه اخیر افزایش قابل توجهی بعمل نیامد. در ساحه زراعت نیز انکشاف قابل وصفی رونما نگردید.

در حال حاضر اقتصاد کشور متکی به زراعت است و زراعت 90 فیصد تولید مجموعی ملی را تشکیل میدهد. مناسبات کهنه زراعتی و شیوه های بسیار ابتدائی و عقب مانده زراعت که متأسفانه هنوز در جامعه ما مسلط است، باعث فقر دهقانان، تنگ بودن بازار ملی، عدم قدرت خرید مردم و کمبود مواد خام زراعتی گردیده است. طی این ده سال برای بهبود سیستم مالیاتی افغانستان گام مؤثری برداشته نشد. مالیات هنوز در عواید دولت سهم نهایت ناچیز دارد. مالیات ارضی، مالیات مواشی و مالیات بر عایدات تاجران و شرکتهای تجارتهای داخلی و خارجی بسطح بسیار پائین سقوط کرد و بجای آن برای تکافوی مصارف اضافی دستگاه دولت به حجم مالیات غیرمستقیم افزوده شد.

در تجارت خارجی کشور در ده سال گذشته سیاست درهای باز تعقیب گردید. میان توريد اموال ضروری و غیر ضروری از لحاظ منافع ملی تفکیک بعمل نیامد. در صدور اجناس عمده صادراتی کشور بهبود به ملاحظه نرسید. هیچگونه کنترولی بر اسعار خارجی در کشور قایل نشد و نرخهای اسعاری سابق بر اقلام عمده صادراتی برداشته شد. سیاست پولی دولت در ساحه اسعار خارجی تابع نوسانات و دست بازیهای بازار سیاه گردید. نه تنها با نمایندگی های خارجی و تاجران خارجی طبق قانون معامله نگردید، بلکه برای آنها همه امتیازات خلاف مقررات داده شده و بدین وسیله اقتصاد

د پانو شمیره: له 3 تر 10

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنیزی بڼې پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په څیر و لولئ

کشور را تضعیف و ورشکست نمودند. خلاصه اینکه طی ده سال اخیر نابسامانیها و بی بند وباریهای عام و تام از لحاظ اقتصادی در جامعه ما حکمفرما بود و این امر اقتصاد کشور را در آستانه ورشکست قرار داد و موجب کندی کامل رشد صنعتی و ترقی اقتصادی و اجتماعی مملکت گردید.

درساحه اجتماعی:

سطح زندگی، فرهنگ و صحت در وطن ما متأسفانه در نازل ترین سطح جهانی قرار دارد. طی دهه اخیر زندگی مردم افغانستان مرتباً پائین آمد و مخارج زندگی بالا رفت که بار سنگین و تحمل ناپذیر آن هر سال کمرشکن می شد. قیمت بطور سرسام آوری بالا رفت ولی معاش مامورین پائین رتبه و مستخدمین دولت، اجرت کارگران از حد بخور و نمیر تجاوز نکرد، فقر و بیکاری در جامعه سیاه روزی و آوارگی مردم شدت یافت. بیماری در میان مردم بیش از پیش شیوع پیدا کرد. معارف و فرهنگ ملی به انحطاط گرائید. عدم مسئولیت و عدم تطبیق قانون در جامعه حکمفرما گردید. مطلق العنانی، ظلم و ستم مستبدین، متنفذین و مأمورین عالی رتبه بی رحم شدت یافت. فساد در دستگاه دولت بالا گرفت و به رسوائی کشید. دستبرد از بیت المال از ثروت ملی مملکت و از کیسه مردم رایج گردید. اختلاس، ارتشاء، احتکار، قاچاقبری، تقلب و سودخواری بطور روزافزون شیوع یافت. از این رو عرصه زندگی که به اکثریت مردم ما محدود بود، تنگ تر گردید.

در ساحه سیاسی:

سیاست داخلی دولت در ده سال گذشته برپایه فریب و تقلب سیاسی خدعه و عوام فریبی استوار بود. دست زدن به انواع تهدید و تحریک اعمال سیاست زور و ایجاد وحشت و سیاست تبعیض و امتیاز در برابر گروه های مختلف مردم سیاست تفرقه و تقنین میان اقوام افغانستان شرط استقرار و بقای رژیم سلطنتی پنداشته میشد.

تحریک قوای ارتجاعی و تشویق آنها به تاخت و تاز علیه وطن پرستان آن هم به بهانه و در تحت اسم به اصطلاح "دموکراسی" در سیاست داخلی رژیم منسوخ گذشته مقام بلندی داشت.

سیاست اختناق و فشار به مردم تحمیل میشد، از ظلم و ستمگری و بی عدالتی زورآوران دفاع گردید و داد مظلومان خواسته نمیشد. فساد در میان مردم و بخصوص در میان نسل جوان عمداً ترویج داده میشد. دسیسه و تفرقه های ضد ملی صورت میگرفت. از دموکراسی قلبی سوء استفاده بعمل می آمد و پارلمان بیک ماشین رأی دهی و صحنه گذاری بر اعمال ضد ملی رژیم و بیک دستگاه چپاول و غارتگری از خزانه بیت المال و جیب مردم مبدل گردیده بود. حقوق و آزادی های حقیقی مردم روز به روز سلب میشد و عملاً پایمال میگردد. قانون جنگل و زورگویی و خود سری بر کشور حاکم بود.

مشخصه سیاست رژیم گذشته را تحت عنوان عمومی سیاست بیطرفی - سیاست استفاده جوئی تشکیل میداد. از قضاوت آزاد در سیاست خارجی سخن گفته میشد ولی در عمل قضاوت آزاد مردم در هیچ مسأله اساسی زمینه تطبیق پیدا نکرد - دولت در سیاست خارجی خویش صادق نبود. فریب و تدویر، سازش و کرنش از مشخصات این سیاست بود.

نه آه و فریاد مظلومان و نه زنگ های خطری که از هر طرف بصدا درآمده بود، نتوانست آن رژیم مغرور را از حال بدبخت و فلاکت در وطنش ملتفت سازد. دیگر امید اصلاح بکلی قطع گردید و جز سرنگون ساختن چنین رژیمی راه دیگری وجود نداشت.

ولی وضع آشفته و فلاکت باری که رژیم گذشته به میراث ماند، طالب وظایف سنگین از جانب ماست. عقب ماندگیها در همه شئون زندگی اجتماعی اقتصادی فراوان و بزرگ است که باید رفع گردد. نارسائیهای زیادی در شیوه های کار وجود دارد که باید اصلاح شود. وضع اقتصادی کشور سخت برهم و درهم و بی نظم است. مشکلات گوناگونی در حیات اجتماعی مردم موجود است - دستگاه اداره دولت فوق العاده فاسد و فرتوت است. بی عدالتی اجتماعی در کلیه ساحات زندگی آشکار است. فقر و بیکاری و بیماری و بی سوادی در جامعه مسلط است. تبعیض و نابرابری نتایج نامطلوبی را ببار آورده است و بهمین ترتیب دهها مشکل دیگر که باید حل گردد و صدها وظیفه مبرم ملی که باید انجام گیرد.

د پانو شمیره: له 4 تر 10

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي ښي پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په څیر و لولۍ

اما باید دید که آیا میتوان این همه مشکلات را به یک بارگی حل کرد؟ و آیا میتوان تمام وظایف ملی را که در برابر ما قرار دارد، فوراً انجام داد؟

تجربه برخی از کشور های دیگر که به رشد اجتماعی - اقتصادی خویش آغاز کردند، مؤید این است که شتاب زده گی و دست زدن به هر وسیله ممکن و ناممکن برای رفع فوری عقب ماندگی های قرون و اصلاح فوری تمام امور کاریست طفلانه و عملی است بی نتیجه. لذا باید با درایت و متانت با سنجش دقیق و با استفاده از حد اکثر امکانات به غرض اصلاح جامعه و تامین شرایط برای بهبودی وضع مردم آغاز کرد. باید قدم به قدم ساحة فعالیت های عملی را بسط و گسترش داد، مرحله به مرحله به پیش رفت. شرط ضروری انجام موفقانه وظایف مبرم ملی با شرکت قاطبه مردم در حیات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور است (3).

هموطنان! اکنون در مرحله قرار داریم که سوال های زیر مطرح است: چه کرده میتوانیم؟ از کجا باید شروع کرد؟ به کدام جهت باید رفت؟

برای جواب دادن به این پرسشها باید قبل از همه اعلام داشت که در اوضاع و احوال کنونی وظیفه عمده و مبرم و ضروری دولت جمهوری جوان افغانستان تحکیم پایه های رژیم جمهوری، تأمین امنیت کامل، مصئونیت و رعایت قانون در کشور است تا شرایط سالم و مطمئن دموکراتیک برای مردم سراسر افغانستان بدون تبعیض و امتیاز آماده گردد و در زود ترین فرصت کمیسونی به غرض مطالعه و تدوین مسوده قانون اساسی جدید جمهوری تعیین و پس از طی مراحل قانونی و تصویب آن از طرف لویه جرگه افغانستان به مرحله انفاذ درآید و دموکراسی حقیقی تحقق یابد. دولت جمهوری افغانستان خواهان تحول عمیق و اساسی در نظام اجتماعی کشور است. دولت با در نظر داشت و ایفای وظایف متذکره و به موازات آن در اجرای وظایف ذیل مجدانه سعی خواهد کرد:

1 - اصلاحات اساسی :

با ازبین رفتن رژیم گذشته اکنون امکان آن بوجود آمده است که کلیه قوای دولتی بدست مردم و استقرار حاکمیت ملی در وجود جمهوری جوان و دموکراتیک افغانستان متمرکز گردد.

حاکمیت ملی:

خوش بختانه [خوشبختانه] جمهوری جوان از پستی بانی [پشتیبانی] صمیمانه اکثریت مردم افغانستان برخوردار است و از منافع اوشان نمایندگی میکند. در آینده براساس قانون اساسی جمهوری که نافذ میگردد، تجدید انتخابات هیئت دولت جمهوری و تفکیک قوای دولت بر اساس تساوی حقوق و اشتراک قانونی مردم افغانستان صورت خواهد گرفت. دولت جمهوری بمنظور دفاع از تمامیت ارضی و استقلال وطن ما افغانستان و حاکمیت ملی که از وظایف مقدس آن است با در نظر داشت موازنه قوا درین منطقه دنیا، قوای مسلح و قدرت دفاعی کشور را تقویه خواهد نمود. اردوی جوان افغانستان دیگر یک اردوی جمهوری است.

دولت جمهوری دستگاه اداری دولت را از لحاظ پرسونل، شیوه های کار، سادگی و سرعت عمل و سیستم اداره تصفیه و اصلاح خواهد کرد و آنرا سر از نو تشکیل و تکامل خواهد داد.

دولت جمهوری افغانستان که براساس منافع مردم که در نتیجه فداکاری مردان وطنپرست بوجود آمده است، بسط و توسعه حقوق آزادیهای دیموکراتیک را در وجود قانون اساسی جمهوری و دیگر قوانین متمم آن بخاطر ترقی و تکامل جامعه، استحکام نظام جدید و پیشرفت مادی و معنوی لازم می شمارد.

دولت جمهوری افغانستان برای تامین آزادیهای مردم در چوکات منافع ملی و مصالح رژیم جمهوری از همین اکنون به اقدامات مقتضی متوسل خواهد شد.

مساله ملی :

افغانستان کشوریست که در آن اقوام برادر مختلف زندگی دارند، رشته های مختلفی، این ساکنین افغانستان را بهم پیوند میدهد که در تاریخ طولانی کشور سرنوشت مشترک داشته و در راه استقلال و آزادی کشور متحدانه مبارزه کرده اند، در ایجاد فرهنگ مشترک ملی باهم همکاری نموده اند.

د پانو شمیره: له 5 تر 10

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په څیر و لولئ

لهذا دولت جمهوری برای ایجاد یک اتحاد واقعی روابط مادی و معنوی بین مردم افغانستان بر اساس برابری، برادری و دوستی سعی می نماید و در پی آنست که همه انواع و اشکال تبعیض را ریشه کن سازد.

2- اصلاحات اقتصادی:

افغانستان از لحاظ اقتصادی کشوری است در حال رشد و رفع این عقب ماندگی مستلزم آنست که گام های سریع و وسیعی در این زمینه برداشته شود و تحولات بنیادی درین مورد اجراء گردد و یک اقتصاد ملی مستقل مترقی هماهنگ و بر اساس پلان و بر پایه ساینس و تکنولوژی معاصر باید ایجاد شود.

توسعه صنایع:

دولت جمهوری افغانستان ایجاد صنایع سنگین از قبیل صنایع استخراج معادن، ایجاد صنایع فلز کاری و ماشین سازی، صنایع کیمیایی و برق را که ضامن پیشرفت سریع اقتصاد و تحکیم استقلال کشور است، حایز اهمیت بزرگ می شمارد و در تحت سکتور اقتصادی دولتی اقدامات جدی را در زمینه مرعی خواهد داشت. استفاده از معدن حاجی گک بمنظور ایجاد کارخانه ذوب آهن و صنعتی ساختن کشور آرزوی دیرین ماست.

دولت جمهوری سرمایه گذاریهای خصوصی و تشبثات فردی را در رشته ایجاد صنایع کوچک و متوسط و صنایع دستی تشویق، حمایه، رهبری و کنترل خواهد کرد و همکاریهای لازم را بین سرمایه های دولتی و خصوصی بمنظور ترقی، هماهنگی و رشد متعادل اقتصاد ملی بصورت مختلف بوجود خواهد آورد.

دولت جمهوری حمایت از صنایع ملی، صنایع دستی و هنرهای ملی را وظیفه جدی خود می شمارد و سیاست حمایتی را از صنایع و تجارت داخلی در برابر رقابت اموال و سرمایه های خارجی در پیش خواهد گرفت.

تجارت:

دولت جمهوری تجارت خارجی کشور را به اساس یک تجارت رهنمائی شده بر روی منافع ملی رهبری خواهد کرد.

در ساحه پولی و مالی:

دولت جمهوری اسعار خارجی را در کشور کنترل جدی خواهد کرد. دولت از دوران پول در بازار سیاه سر سود فاحش جلوگیری بعمل خواهد آورد (*و امانات و پس انداز ها را در بانک ها تشویق و تضمین خواهد کرد). (4) دولت جمهوری افغانستان سیستم مالیاتی کشور را بر اساس رجحان دادن مالیات مستقیم بر غیر مستقیم اصلاح خواهد کرد.

زراعت:

دولت جمهوری افغانستان اصلاحات ارضی را برای منافع اکثریت مردم افغانستان یکی از اقدامات عمده در پروگرام اصلاحات بنیادی خویش در نظر خواهد گرفت.

کوپراتیف ها و شرکتهای تعاونی زراعتی تولید و مصرف با اشتراک اکثر زارعین و به نفع آنان به وسیله دولت جمهوری تاسیس خواهد شد.

دولت اراضی بایر را در صورتیکه امکان آن موجود باشد آباد و شبکه های آبیاری را توسعه خواهد داد. همچنان دولت تدابیر علمی را برای بسط و توسعه تربیه حیوانات اتخاذ خواهد کرد.

ساختمان مواصلات و حمل و نقل:

دولت جمهوری ساختمان های عامه را مطابق به مقتضیات و شرایط عصر بوجود خواهد آورد، فعالیتهای خانه سازی را تسریع خواهد کرد و به بی خانه ها و مستحقین واقعی قرار مقررات آن توزیع خواهد کرد.

دولت شهرسازی را در کشور اصلاح و بخصوص پلان بیست و پنجساله تجدید ساختمان شهر کابل را تطبیق خواهد نمود. دولت شبکه های مواصلاتی را توسعه، شهرها و مراکز عمده اقتصادی کشور را بوسیله راه های اساسی موثر رو باهم وصل و امکان تاسیس شبکه های راه آهن را برای آینده کشور مطالعه خواهد نمود.

دولت جمهوری بمنظور تسریع حمل و نقل و تامین رفاه مردم وسایل ترانسپورتی عامه و در درجه اول (* شرکت های بزرگ ترانسپورتی را رهنمائی و تقویت خواهد کرد و (5) در امور سرویس های شهری برای مردم سهولت بیشتری را در نظر دارد.

3 - اصلاحات اجتماعی :

در وضع کنونی کشور ما اکثریت مطلق مردم از حقوق و نعمات مادی و معنوی محروم اند و از لحاظ اجتماعی در شرایط دشواری بسر می برند. این وضع رقت بار به هیچ وجه متناسب با مدنیت معاصر و در خور مردم نجیب و مستعد افغانستان نیست، لهذا دولت جمهوری افغانستان پروگرام اصلاحات ذیل را در نظر دارد:

بهبود شرایط کار:

دولت جمهوری برای بهبود شرایط کار، معیشت مامورین و مستخدمین دولتی و سایر مردم اقدامات مقتضی را بعمل خواهد آورد. ارتقا به مقامات دولتی بر اساس شایستگی، تقوا، صلاحیت سوابق خدمت، روحیه وطن دوستی و عشق به خدمت در راه اعتلا و ترقی وطن در نظر خواهد گرفت.

دولت در جمله نخستین اقدامات خویش حد اقل دستمزد کارگران را متناسب به مخارج زندگی و احتیاجات ضروری مادی و معنوی ایشان و ساعات کار کارگران را تعیین خواهد کرد و اصل مزد مساوی در برابر کار مساوی را برقرار خواهد ساخت.

(*) دولت قانون مترقی و دیموکراتیک کار را بمنظور اصلاح و بهبود شرایط کار و تأمین مصئونیت حقوق فردی و اجتماعی کارگران صنعتی و زراعتی وضع و تطبیق خواهد کرد(6).

دولت جمهوری بیمه های اجتماعی را برای مامورین و مستخدمین دولتی و سایر اتباع کشور نظر به وضع و بنیه مالی خویش تاسیس خواهد کرد و نیز بهبود وضع بلدی را جزء اقدامات خویش به غرض بهبود شرایط زندگی مردم در نظر خواهد گرفت و در تثبیت کرایه خانه ها، موسسات و دکاکین جداً اقدام خواهد کرد.

ترقی عمومی:

دولت جمهوری افغانستان بر پروگرام های معارف تجدید نظر نموده و آنها را اصلاح خواهد کرد. برای امحای بیسوادی عمومی و ایجاد تحول فرهنگی در مملکت بر اساس فرهنگ ملی و مترقی مبارزه خواهد نمود و نسل جوان را با تقوا و با روحیه وطن دوستی و خدمت به مردم پرورش خواهد داد.

دولت تعلیمات ابتدائی عمومی و مجانی را برای تمام کودکان اعم از دختر و پسر از طریق بسط و توسعه مکاتب دولتی تأمین خواهد کرد. همچنان زمینه های تعلیمات متوسط و عالی بمنظور پرورش کادر علمی آماده خواهد ساخت.

دولت جمهوری برای بسط و توسعه مطبوعات و انتشارات دیموکراتیک بمنظور بیداری مردم کمک موثر خواهد کرد و هنرهای ملی تیاتر، سینما و رادیو را تقویه و توسعه خواهد بخشید و همچنان برای ایجاد شبکه تلویزیون در مملکت عندالزوم اقدام خواهد کرد.

دولت به منظور توسعه تحقیقات علمی و تاریخی در باره مدنیت گذشته مملکت برای حفظ آثار باستانی و تحقیقات باستانشناسی و تاسیس موزیم های ملی اقدام لازم را مرعی خواهد داشت.

دولت در ایجاد کتابخانه ها به سویه های مختلف و در نقاط مختلف کشور سعی بعمل خواهد آورد.

دولت جمهوری طب معالجوی و شفاخانه های دولتی را بسط و توسعه خواهد داد، تا زمینه تداوی و معالجه برای عموم اهالی کشور، حتی المقدور فراهم گردد. مخصوصاً طب وقایوی را توسعه خواهد بخشید و برای جلوگیری از بیماری های ساری وسایل و تجهیزات لازم را فراهم خواهد کرد.

دولت نظر به ایجاب وضع مالی مملکت زایشگاه ها، شیرخوارگاه ها و کودکستان ها را بمنظور حمایه مادران و کودکان و رشد سالم و تربیت نسل جدید ایجاد خواهد کرد.

(*) دولت برای ریشه کن کردن فحشاء، اعتیاد به چرس، تریاک و الکهول به اقدامات جدی متوسل خواهد شد. همچنان علیه گرانی، احتکار و قاچاق جداً مبارزه خواهد کرد(7).

دولت جمهوری برای ایجاد شرایط لازم جهت تأمین و تساوی حقوق زنان افغان با مردان افغان در کلیه شئون حیات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی اقدام خواهد کرد.

دولت شرایط لازم را حتی المقدور جهت مسکون شدن کوچی ها و همچنان توزیع املاک دولتی را برای مردمان بی زمین فراهم خواهد آورد و آثار حیات بدوی کوچی و عشیره وی را از بین خواهد برد.

هموطنان عزیز!

مسلم است که ترقی اقتصادی و اجتماعی و تحول فرهنگی، اجرای ریفرم های بنیادی و تامین دیموکراسی واقعی، با هم ارتباط نزدیک دارد. در وضع سیر تکامل منطقه و جهان تحولات عظیم اجتماعی و سیاسی به وقوع پیوسته است و جنبش های ملی و اجتماعی بطور روز افزون اوج میگیرد. نیروهای صلح دوست و آزادیخواه در برابر جنگ و تجاوز در جهان برتری کسب می نمایند. سیاست صلح و همزیستی مسالمت آمیز روز بروز در جهان طرفدار بیشتر پیدا میکند. دولت جمهوری جوان افغانستان با در نظر داشت تحولات جهانی و به تاسی از سیاست داخلی مترقی خویش مسایل آتی را در سیاست خارجی خود در نظر میگیرد:

(*) افغانستان همیشه یک کشور صلح دوست بوده و خواهد بود. این سیاست بخصوص از طرف دولت جمهوری جوان افغانستان بصورت دوامدار تعقیب میگردد(8).

دولت جمهوری افغانستان در حالیکه به معاهدات عادلانه بین المللی خود وفادار میباشد، معتقد است که با کمک کشورهای عضو سازمان ملل متحد و به اتفاق سایر کشورهای صلح دوست جهان، میتواند در امر تامین صلح و امنیت، رفع تشنجات بین المللی و موفقیت سیاست دینتانت، سهم بگیرد.

دولت جمهوری افغانستان معتقد است که باید به سیاست استعمار و نژاد پرستانه خاتمه داده شود. اصل حق تعیین سرنوشت ملل تحقق یابد، آثار تجاوز اسرائیل بر کشورهای عربی از میان برده شود و حقوق ملی مردمان فلسطینی احیاء گردد. سیاست همزیستی مسالمت آمیز میان کشورهای پیرو نظام های اجتماعی مختلف بطور دوامدار تعقیب گردد و به سیاست تجاوز و جنگ خاتمه داده شود و از توسل به قوه در زمینه حل مسایل مورد اختلاف اجتناب بعمل آید.

بخاطر اعتقاد به این هدف ها دولت جمهوری افغانستان بر اساس سیاست مستقل صلح جویانه، بیطرفی مثبت و فعال و عدم شرکت در پیمان های نظامی، احترام به منشور ملل متحد، پشتیبانی از نهضت آزادیخواهی، دوستی و همکاری و تحکیم روابط حسنه با تمام کشورهای صلح دوست جهان - بسط و توسعه روابط و همکاری اقتصادی، فنی و فرهنگی به این کشورها، بر مبنای منافع متقابل ملی استوار میباشد.

دولت جمهوری افغانستان به پیروی از اراده آزاد مردم خود یکبار دیگر به تائید از اعلامیه جمهوری به صراحت و صداقت اعلام میدارد که ماهیت سیاست داخلی و خارجی افغانستان را اصل صلح و عدالت، آزادی ملی، حاکمیت ملی و استقلال ملی تشکیل میدهد. بنا برآن تکرار میکنم که زیستن در صلح و تقویة علایق دوستانه به اساس احترام متقابل بهمه مردم و ملل دنیا، یکی از آرزوهای قلبی ما است.

به حکم اصول همجواری خاطر نشان میسازم که روا بط همسایگی نیک دوستی ما با اتحاد جماهیر شوروی خلل ناپذیر است.

با همسایه دیگر خود جمهوریت مردم چین مناسبات دوستانه و صمیمانه داریم و آرزو مندیم این دوستی باز هم گسترش یابد.

روابط ما با برادران ایرانی همیشه دوستانه بوده و امیدواریم این روابط دوستانه بیشتر تحکیم گردد. در مورد مناسبات ما با پاکستان باید گفت که متأسفانه این یگانه کشوری است که روی مسئله پشتونستان و حقوق حقۀ برادران پشتون و بلوچ خود با آن اختلاف نظر داریم. دولت جمهوری افغانستان با حوصله و خون سردی کامل در راه پیدا کردن راه حل مسالمت آمیز و شرافتمندانه مسئله ملی پشتونستان مجدانه سعی خواهد کرد. ما عقیده داریم که مناسبات افغانستان و پاکستان با منافع دو کشور و با منافع ترقی و تحکیم صلح در منطقه مطابقت دارد و امیدواریم سر انجام به این امر توفیق خواهیم یافت.

پیوند های معنوی فراوان ما را با کشور های ملی و مترقی عربی بسته میسازد. ما با کشورهای غیرمنسلک جهان سوم بخاطر تامین صلح و مبارزه علیه استعمار به هر شکلی که باشد و تبعیض نژادی همکاری نزدیک خواهیم داشت. رشته های محکم و وجوه مشترک قابل توجه، دوستی ما را با هند و بنگله دیش تامین کرده است و خواهان صلح دایمی در نیم قاره میباشیم. درین موقع بيمورد نخواهد بود از تمام موسسات بین المللی و همه ممالک دوست مخصوصاً اتحاد جماهیر شوروی، اضلاع متحده امریکا، جمهوریت فدرالی آلمان، جمهوریت مردم چین و تمام ممالک دوست که در راه انکشاف و پیشرفت وطن ما سهم گرفته اند، قدردانی نموده و از صمیم قلب از طرف دولت و مردم افغانستان اظهار تشکر نمایم.

د پانو شمیره: له 8 تر 10

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په څیر و لولئ

هموطنان عزیز!

اجازه می‌خواهم تا با صراحت که خاصه ما افغانها است در روشنی واقعی ترقی خواهانه اسلامی و مطابق به ایجابات عصر و زمان اعلام دارم که دولت جمهوری جوان افغانستان در راه اصلاحات بنیادی، بدون شتاب قدم به قدم و بیاری خدا، بدون لغزش بجانب افراط و تفریط، شجاعانه به پیش خواهد رفت. ما مستشعریم که وظیفه اساسی دولت جمهوری افغانستان درین مرحله تاریخی عبارت از پایان بخشیدن به نابرابری های اجتماعی، فقر و عقب ماندگی که در طول قرون متوالی دامنگیر کشور ما است، تحکیم استقلال سیاسی و نیل به استقلال اقتصادی میباشد.

دولت جمهوری هرگاه در مرحله مبارزه بخاطر ترقی اجتماعی و ایجاد یک اقتصاد مستحکم ملی وارد نگردد، استقلال سیاسی کشور و حاکمیت ملی مردم ما به مخاطره می افتد. بخاطر ایجاد یک اقتصاد ملی متکی به ساینس و تکنولوژی معاصر و ارتقای سطح زندگی مردم ما لازم است که ریفورم های عمیق و بنیادی اقتصادی و اجتماعی اجرا گردد، سکتور دولتی تحکیم و تکامل یابد، (*)کشور صنعتی و صنایع ملی احداث گردد، دیموکراسی در حیات اجتماعی سیاسی و اقتصادی تعمیم یابد.

صرف تحولات انقلابی واقعی(9) کشور را قادر خواهد ساخت که استقلال ملی خویش را تحکیم نماید و با اطمینان به یاری خداوند بزرگ در شاهراه ترقی اقتصادی و اجتماعی گام نهد.

هموطنان بسیار عزیز و گرامی!

ایفای این وظایف عظیم ملی ایجاب میکند که درین مرحله خطیر و حساس تاریخی تمام نیروهای ملی و مترقی و تمام طبقات وندوست کشور در یک جبهه وسیع تحت لوای رژیم جمهوریت جوان کشور متحد گردند و به فضل خداوند جهت اصلاحات بنیادی و ایجاد یک افغانستان نوین مقتدر و مترقی، با شور و شوق وطن پرستانه، با شجاعت و اطمینان به آینده، با سرود انقلابی جمهوری جوان افغانستان عزیز به توکل خالق بی نیاز به پیش روند.

مذهب زنده دلان خواب پریشانی نیست
از همین خاک جهان دیگری ساختن است

زنده و جاوید باد افغانستان - سربلند باد مردم افغانستان - برافراشته باد بیرق جمهوری

و من الله التوفیق

(پایان متن مکمل بیانیه "خطاب به مردم افغانستان" اقتباس از: روزنامه جمهوریت مورخ 2 سنبله 1352)

(مقطوعه اخبار به حیث سند اصلی در قسمت دوم این نوشته در ادامه به نشر میرسد)

پاورقی ها:

- از (*) تا (1) : در مقاله شرق حذف شده است،
 - از (*) تا (2) : در مقاله شرق حذف شده است،
 - از (*) تا (3) : در مقاله شرق و عطائی حذف شده است (ازوسط صفحه 2 تا وسط صفحه 4 این نوشته)،
 - از (*) تا (4) : در مقاله شرق و مقاله عطائی حذف شده است،
 - از (*) تا (5) : در مقاله شرق حذف شده است،
 - از (*) تا (6) : در مقاله شرق حذف شده است،
 - از (*) تا (7) : در مقاله شرق حذف شده است،
 - از (*) تا (8) : درمقاله شرق حذف شده است،
 - از (*) تا (9) : در مقاله شرق حذف شده است.
- یادداشت: بیانیه درمقاله آقای شرق چنان ادامه یافته که گویا متن مکمل بوده و از حذف، تزئید، تنقیص کلمات و عبارات و تغییر رده بندی پراگراف ها در هیچ جا اشاره نگردیده است.

د پانو شمیره: له 9 تر 10

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په ځیر و لولۍ

د پانو شميره: له 10 تر 10

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليكني د ليكنيزي بني پازوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكي په خيږ و لولئ